

DIREKTIVA O IZVEŠTAVANJU O KORPORATIVNOJ ODRŽIVOSTI (CSRD)

Šta je CSRD?

Direktiva o izveštavanju o korporativnoj održivosti (CSRD) predstavlja značajno ažuriranje postojećih zahteva EU za izveštavanje. Ova direktiva značajno proširuje obim i dubinu obaveza izveštavanja o održivosti za kompanije koje posluju sa ili u Evropskoj uniji. CSRD zahteva od kompanija koje su obuhvaćene direktivom (npr. brendovi) da izveštavaju o pitanjima životne sredine, društvenim pitanjima i upravljanju (ESG) u skladu sa Evropskim standardima izveštavanja o održivosti (ESRS), uključujući pravila o sadržaju, formatu i digitalnom označavanju objava o održivosti. Takođe, zahteva ograničenu uveravanje treće strane u vezi sa prijavljenim informacijama, sa mogućnošću uvođenja strožeg uveravanja u budućim godinama.

Dvostruka materijalnost

Dvostruka materijalnost je osnovni princip CSRD-a, koja zahteva od kompanija da procenjuju i izveštavaju o temama održivosti iz dve perspektive.

- Finansijska materijalnost: kako ESG faktori utiču na vrednost i učinak kompanije.
- Uticajna materijalnost: kako aktivnosti kompanije utiču na ljude i životnu sredinu.

Za više informacija pogledate PKS Vodič za procenu dvostruke materijalnosti (DMA) na [linku](#).

Indirektni uticaji **na dobavljače i mala i srednja preduzeća** su već vidljivi, jer veće firme sve više zahtevaju proverljive ESG informacije iz svojih lanaca vrednosti.

Na koga utiče?

CSRD direktno utiče na velike brendove sa sedištem u EU, vlasnike privatnih robnih marki, proizvođače i uvoznike. Od 2029. godine će direktno uticati i na velike izvoznike van EU koji prodaju u EU. Mala i srednja preduzeća i dobavljači van EU su indirektno pogođeni, jer su njihovi podaci (npr. sledljivost, indikatori životnog ciklusa) potrebni za izveštavanje u okviru Oblasti 3 od strane većih klijenata.

Trenutno stanje

CSRD prati progresivni raspored implementacije: Izveštavanje o održivosti najvećih entiteta od javnog interesa (PIE) koji se kotiraju na berzi u EU obuhvaćeno je od 2025. godine prethodnom Direktivom o nefinansijskom izveštavanju (NFRD). Od 2026. godine, proširuje se na sve velike kompanije/brendove u EU koji ispunjavaju najmanje dva od sledećih pragova: neto promet od 40 miliona evra, ukupna imovina od 20 miliona evra i više od 250 zaposlenih.

Od 2027. godine, primenjuje se na mala i srednja preduzeća koja se kotiraju na berzi, iako se ona mogu isključiti do 2028. godine. Od 2029. godine, CSRD se primenjuje i na kompanije van EU koje generišu više od 150 miliona evra neto prometa unutar EU, putem filijale ili podružnice u EU. Ovo postepeno uvođenje omogućava preduzećima vreme da prilagode interne sisteme i prakse prikupljanja ESG podataka.

Praktične implikacije za kompanije u EU ili koja trguju sa Evropskom unijom, uključuju:

- Transparentnost lanca snabdevanja više nije opcionalno; čak su i dobavljači van EU pod pritiskom da dostave sledljive i dosledne ESG podatke.
- Održivost je postala zahtev za usklađenost sa zakonom, a ne dobrovoljna ili marketinški vođena inicijativa.
- Kompanije moraju da usklade svoje interne sisteme, tokove podataka i strukture upravljanja i menadžmenta kako bi ispunile zahteve CSRD-a.

CSRD - 12 evropskih standarda izveštavanja o održivosti (ESRS)

50% životna sredina	40% društveno okruženje	10% upravljanje
 E1 klimatske promene E2 zagađenje E3 vodni i morski resursi E4 biodiverzitet E5 Korišćenje resursa i cirkularna ekonomija	 S1 Sopstveni radnici S2 Radnici u lancu vrednosti S3 Pogođene zajednice S4 Potrošači	 G1 Poslovno ponašanje
Opšti standardi ESRS 1 Opšti zahtevi ESRS 2 Opšte informacije		